

SOẠN BÀI: LIÊN KẾT CÁC ĐOẠN VĂN TRONG VĂN BẢN

Hướng dẫn [soạn văn lớp 8](#) bài liên kết các đoạn văn trong văn bản ngắn gọn và soạn bài liên kết các đoạn văn trong văn bản phần luyện tập trang 53, 54 và 55 sách giáo khoa Ngữ Văn lớp 8 tập 1

Tác dụng của việc liên kết các đoạn văn trong văn bản

1

Hai đoạn văn sau đây có mối liên hệ gì không? Vì sao?

Trước sân trường làng Mĩ Lí dày đặc cả người. Người nào áo quần cũng sạch sẽ, gương mặt cũng vui tươi và sáng sủa.

Lúc đi ngang qua làng Hòa An bầy chim quỳên với thặng Minh, tôi có ghé lại trường một lần. Lần ấy trường đối với tôi là một nơi xa lạ. Tôi đi chung quanh các lớp để nhìn qua cửa kính mấy bản đồ treo trên tường. Tôi không có cảm tưởng nào khác là nhà trường cao ráo và sạch sẽ hơn các nhà trong làng.

Trả lời

Hai đoạn văn trên không có mối liên hệ gì.

→ Bởi vì đoạn văn phía trên đang nói về sân trường làng Mĩ Lí, đoạn văn phía sau lại nói tới kỉ niệm nhìn thấy trường khi đi qua làng Hòa An bầy chim của nhân vật tôi.

- Hai đoạn văn trên rời rạc bởi không có phương tiện nối kết thể hiện quan hệ về mặt ý nghĩa với nhau.

2.

Đọc lại hai đoạn văn của Thanh Tịnh và trả lời câu hỏi:

Trước sân trường làng Mĩ Lí dày đặc cả người. Người nào áo quần cũng sạch sẽ, gương mặt cũng vui tươi và sáng sủa.

Trước đó mấy hôm, lúc đi ngang qua làng Hòa An bầy chim quỳên với thặng Minh, tôi có ghé lại trường một lần. Lần ấy trường đối với tôi là một nơi xa lạ. Tôi đi chung quanh các lớp để nhìn qua cửa kính mấy bản đồ treo trên tường. Tôi không có cảm tưởng nào khác là nhà trường cao ráo và sạch sẽ hơn các nhà trong làng.

([Tôi đi học](#))

- a. Cụm từ trước đó mấy hôm bổ sung ý nghĩa gì cho đoạn văn thứ hai?
- b. Theo em, với cụm từ trên hai đoạn văn đã liên hệ với nhau như thế nào?
- c. Cụm từ trước đó mấy hôm là phương tiện liên kết đoạn. Hãy cho biết tác dụng của việc liên kết đoạn trong văn bản.

" Trước sân trường làng Mĩ Lý dày đặc cả người... các nhà trong làng."

Trả lời

- a, Cụm từ "trước đó mấy hôm" giúp nối kết đoạn văn phía dưới với đoạn văn phía trên về mặt ý nghĩa thời gian.
- b, Với cụm từ "trước đó mấy hôm" hai đoạn văn liên kết với nhau chặt chẽ, liên mạch về mặt ý nghĩa.
- c, Cụm từ trước đó mấy hôm là phương tiện liên kết đoạn. Tác dụng của việc liên kết đoạn trong văn bản nhằm tạo ra mối quan hệ chặt chẽ về mặt ý nghĩa giữa các đoạn văn trong văn bản.

Cách liên kết các đoạn văn trong văn bản

1.

Dùng từ ngữ để liên kết các đoạn văn

a) Đọc hai đoạn văn sau và thực hiện các yêu cầu bên dưới.

Bắt đầu là tìm hiểu. Tìm hiểu phải đặt bài văn vào hoàn cảnh lịch sử của nó. Thế là cần đến khoa học, lịch sử, lịch sử dân tộc, có khi cả lịch sử thế giới.

Sau khâu tìm hiểu là khâu cảm thụ. Hiểu đúng bài văn đã tốt. Hiểu đúng cũng bắt đầu thấy nó hay, nhưng chưa đủ.

(Theo Lê Trí Viễn)

- Hai đoạn văn liệt kê hai khâu của quá trình lĩnh hội và cảm thụ tác phẩm văn học. Đó là những khâu nào?

- Tìm từ ngữ liên kết trong đoạn văn trên.

- Để liên kết các đoạn có quan hệ liệt kê, ta thường dùng các từ ngữ có tác dụng liệt kê. Hãy kể tiếp các phương tiện liên kết để có quan hệ liệt kê.

Trả lời

Dùng từ ngữ liên kết các đoạn văn

Đọc đoạn văn sau và thực hiện yêu cầu nêu ở phía dưới

- Hai đoạn văn trên liệt kê hai khâu của quá trình lĩnh hội và cảm thụ tác phẩm văn học. Đó là khâu tìm hiểu và cảm thụ.

- Các phương tiện liên kết có quan hệ liệt kê: bắt đầu, tiếp theo, tiếp đó, sau đó, thứ nhất, thứ hai...

b, Chỉ từ, đại từ cũng được dùng làm phương tiện liên kết đoạn. Hãy kể tiếp các từ có tác dụng này (đó, này,...)

d, Mối liên hệ ý nghĩa giữa hai đoạn văn đó là mối quan hệ giữa nghĩa cụ thể và nghĩa khái quát.

- Từ ngữ liên kết giữa hai đoạn văn đó: Nói tóm lại.

- Để liên kết đoạn có ý nghĩa cụ thể với đoạn có ý nghĩa tổng hợp, khái quát ta thường dùng từ ngữ: tóm lại, nói tóm lại, tổng kết lại, như vậy, nhìn chung, chung quy là...

2.

Dùng câu nối để liên kết các đoạn văn

U lại nói tiếp:

- Chăn cho giỏi, rồi hôm nào phiên chợ u mua giấy về bố đóng sách cho mà đi học bên Thận.

Ái dà, lại còn chuyện đi học nữa cơ đấy! Học thích hơn hay đi chăn nghé thích hơn nhỉ? Thôi, cái gì làm một cái thôi. Thế thằng Các bố vừa chăn trâu vừa đi học đấy thì sao.

(Bùi Hiền, Ngày công đầu tiên của cu Tí)

Tìm câu liên kết giữa đoạn văn sau. Tại sao câu đó lại có tác dụng liên kết.

Trả lời

Câu liên kết giữa hai đoạn văn trên " Ái dà, lại còn chuyện đi học nữa cơ đấy" có tác dụng liên kết ý nghĩa giữa hai đoạn văn trên.

- Để tạo mối liên kết giữa hai đoạn văn người ta có thể dùng từ ngữ hoặc câu nối.

☞ Xem thêm bài trước: [soạn bài từ tượng hình từ tượng thanh](#)

Soạn bài liên kết các đoạn văn trong văn bản phần luyện tập

Bài 1

Tìm các từ ngữ có tác dụng liên kết đoạn văn trong những đoạn trích (trang 53, 54 SGK Ngữ văn 8 tập 1)

Trả lời

a, Từ nối " Nói như vậy" : quan hệ suy luận, giải thích

b, Từ "Thế mà" : quan hệ tương phản

c, Từ "cũng cần" nối đoạn 1 với đoạn 2: mối quan hệ tăng tiến

Từ "tuy nhiên" nối đoạn 2 với đoạn 3: quan hệ tương phản

Bài 2

Chọn các từ ngữ thích hợp hoặc câu thích hợp điền vào chỗ trống, để làm phương tiện liên kết đoạn văn. ((trang 54, 55 SGK Ngữ văn 8 tập 1)

Trả lời

a, Từ đó

b, Nhìn chung

c, Nhưng

d, Thật khó trả lời

Bài 3

Hãy viết một đoạn văn ngắn chứng minh ý kiến của Vũ Ngọc Phan: "Cái đoạn chị Dậu đánh nhau với cai lệ là một đoạn tuyệt khéo". Sau đó phân tích các phương tiện liên kết đoạn văn em sử dụng.

Trả lời

Nhà nghiên cứu Vũ Ngọc Phan nhận định: "Cái đoạn chị Dậu đánh nhau với cai lệ là một đoạn tuyệt khéo", đây là một trong những đoạn trích đặc sắc nhất đúng với tên gọi "Tức nước vỡ bờ".

Đầu tiên, tác giả xây dựng nên tình huống truyện đặc sắc tái hiện không khí thu thuế ngọt ngào ở vùng quê nghèo Đông Xá trong đó gia đình chị Dậu thuộc vào cảnh cùng đường lại còn phải đóng thêm suất sưu thuế cho người em chồng đã mất. Chính vì thế chị Dậu phải bán con bán cả đàn chó để lo tiền đóng sưu, anh Dậu bị trói đánh tới ngất đi, vừa về nhà thì bọn cai lệ đã hùng hổ xông tới. Chúng sầm sầm tiến vào nhà roi song, tay thước định trói anh Dậu. Chị Dậu khẩn thiết van xin khất sưu nhưng với bản tính hung hãn của những kẻ lòng lang dạ thú chúng "bịch luôn vào ngực chị Dậu mấy bịch", "tát một cái đánh bốp". Không thể chịu nhịn, chị Dậu "nghe hai hàm răng", túm lấy cổ tên cai lệ rồi ấn dúi hẳn ra cửa. Hẳn ngã chổng quèo nhưng miệng vẫn thét trói vợ chồng chị Dậu. Người nhà lý trưởng sấn sổ bước tới giơ gậy đánh chị nhưng cũng bị chị túm cổ lẳng ra ngoài thêm. Đây là đoạn cao trào nhất trong tác phẩm: một người phụ nữ cam chịu nay đã biết đứng lên phản kháng, đó cũng là sức mạnh tiềm tàng của những con người nhỏ bé bị áp bức trong xã hội thực dân phong kiến cũ.

Như vậy, "cái tuyệt khéo" ở đây khi tác giả thành công trong việc miêu tả tâm lý nhân vật, tạo dựng ngôn ngữ của tác giả, đối thoại... Đoạn trích tô đậm thêm phẩm chất của người phụ nữ nông dân đảm đang, thương chồng con đồng thời luôn cháy trong mình tinh thần phản kháng mạnh mẽ trước bạo tàn, bất công.

Tham khảo các bài khác

- [Từ ngữ địa phương và biệt ngữ xã hội](#)
- Xem hướng dẫn [soạn ngữ văn lớp 8 tập 1](#) đầy đủ các bài